

Lausunto Uudenmaan ELY-keskuksen ja tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2025-2028.

Elinvoimalautakunta 08.10.2024 § 102

295/10.03.01.01/2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma (TLS) vuosille 2025–2028 on valmistunut. Suunnitelma on luettavissa kokonaisuudessaan internetosoitteessa www.tienpidonsuunnitelma.fi. Suunnitelma päivitetään vuosittain verkkojulkaisuna suomen ja ruotsin kielillä. Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelma kattaa toimialueen kolme maakuntaa (Uusimaa, Kanta-Häme ja Päijät-Häme). Suunnitelmassa kuvataan alueen tienpidon, talouden ja toiminnan reunaehdot sekä painopisteet ja siinä on esitetty toimenpiteet, jotka todennäköinen tuleva perustienpidon rahoitus mahdollistaa toimialueellamme. Suunnitelmassa ei esitetä isompia useiden miljoonien eurojen kehittämishankkeita, joiden toteutus vaatii eduskunnan myöntämää erillisrahoitusta. Mahdolliset kommentit suunnitelmasta toivomme 31.10.2024 mennessä Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi, jolloin ne voidaan ottaa huomioon laadittaessa seuraavia suunnitelmia.

Tienpidon näkymiä

Päällystysten hintataso Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueella näyttää tänä vuonna olevan samalla korkealla tasolla kuin viime vuonna. Päällystämisen kilometrihintana on lähes kaksinkertaistunut vuosikymmenen alkuun nähden. Syitä on monia alkaen keskeisten raaka-aineiden ja energian kallistumisesta alalla vallitsevan kilpailun vähäisyyteen. Päällystettyjen teiden korjausvelan räjähtämisen käsiin estää hallituksen merkittävä valtakunnallinen lisärahoitus päällysteisiin vuonna 2024, mikä Uudenmaan ELYn osalta tarkoittaa käytössä olevan päällystysbudjetin kaksinkertaistumista. Päällysteiden korjausvelan kasvu saadaan sillä lähes pysähtymään, mikä tarkoittaa kilometreissä reilun 700 kilometrin mittaista päällystysohjelmaa. Lisärahoituksen vaikutus näkyy erityisesti keskivilkkaalla (800 – 3000 ajon/vrk) verkon osalla, johon erityisesti tänä vuonna on toimenpiteitä mahdollista kohdistaa vilkkaimman (yli 3000 ajon/vrk) verkon kunnan turvaamisen lisäksi. Myös kestävää liikkumista voidaan tänä vuonna edistää lisäämällä jalankulku- ja pyöräilyväylien uudelleenpäällystämistä merkittävästi. Rahoituksen purskeisuudesta huolimatta tärkeintä on kuitenkin vakaa pyrkimys pitkäjänteiseen päällystekorjausten ohjelmointiin ja toteutukseen useamman vuoden aikajänteellä. Päällystyskilometrien sijaan tärkeimpänä ohjaavana tavoitteena ovat kuntotavoitteet eli enimmäiskilometrimäärä huonokuntoisille päällystetyille teille. Päällysteiden vuosittaiset kuntomittaukset, maastotarkastukset ja kunnosta saadut palautteet muodostavat kohdejoukon, josta Väyläviraston päällysteiden toimintalinjoihin perustuen valitaan kohteet alueellisesti ja ajallisesti järkeviksi toteutuskokonaisuuksiksi ja edelleen vuositason ohjelmiksi rahoituksen sallimissa puitteissa.

Parantamisen näkymät heikkoja

Tässä suunnitelmassa ELYn tärkeimmille sidosryhmille ehkä kaikkein kiinnostavinta antia ovat aina olleet lähivuosien parantamishankkeiden näkymät eli uudet palvelutasoa nostavat investointihankkeet. Tienpidon ja liikenteen suunnitelmaa pyritään tekemään realistiselta pohjalta ja tänä vuonna näkyy hyvin se, että parantamiseen ei ole tiedossa rahoitusta muuten kuin korkeintaan MAL-alueiden osalta. Uusia hankkeita ei joukkoon ole juuri lisätty. Väyläviraston investointiohjelman perusväylänpidon hankkeet olisivat niitä, joita ensisijaisesti rahoituksen mahdollistaessa edistäisimme. Toki vuositason valtion talousarvioon voidaan aina lisätä nimettyjä kohteita erikseen toteutettavaksi, mutta näkymiä tai varsinaisia lupauksia niistä ei ole nähtävissä. Keväällä käynnistyneen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) päivitystyön ajattelumalli olemassa olevan infran kunnan ja palvelutason säilyttämisestä luo kuitenkin uskoa erityisesti tärkeimpien korjaushankkeiden edistymiseen. Niitä tämänkin suunnitelman hankekartoilta löytyy useita.

Jalankulku ja pyöräily

Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen avulla on positiivisia vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin. Kävelyn ja pyöräiliikenteen hanketarpeita on kuitenkin paljon, monet hankkeet odottavat valtion rahoituspanosta. Vastaavasti kunnilla voi olla jo rahoitus järjestettynä hankkeisiin. Kuluneen kesän aikana jalankulun- ja pyöräilyväyliä on päällystetty laajasti Uudenmaan alueella ja Vihdin alueella mm. Valtien 25 jkpp-väylä Nummelasta Lohjan suuntaan. Korjausvelkaa väylien osalta on kuitenkin kertynyt paljon, joten uusinvestointien ohella myös olemassa olevien väylien kunnossapito tulee ottaa huomioon tulevaisuudessa. Vihdin kunta esittää, että myös maanteiden varsilla olevien jalankulku- ja pyöräilyväylien päällystämiseen varattaisiin rahaa myös seuraaville vuosille.

Vihdin kuntaan valmistuu loppuvuodesta 2023 kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma. Työssä laaditaan Vihtiin pyöräilynpääverkko, joka tulee ohjamaan suunnittelua ja toteutusta tulevaisuudessa. Vihdin kunta pitää erittäin tärkeänä, että valtion tulisi osallistua kaikkiin yleisten teiden varsille suunniteltaviin ja toteutettaviin jalankulku- ja pyörätiehankkeiden rahoitukseen riippumatta siitä onko hanke ELY-keskuksen tarvekartoituslistalla vai ei. Valtion osallistuminen maanteiden varsilla sijaitseviin jalankulun ja pyöräilyväylien toteutuksiin ei voi rajautua ainoastaan seudullisesti merkittäviin yhteyksiin. Pääve 2.0 työssä seudullisia yhteyksiä osoitetaan kehyskuntiin hyvin rajallisesti vedoten pitkiin yhteysväleihin. Vihdin kunta pitää positiivisena sitä, että mt 110 jalankulun- ja pyöräilyväylän tiesuunnitelman laadinta on saatu käyntiin. Hanketarpeita maanteiden varsille on edelleen paljon ja niiden edistäminen yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa on tärkeää.

Vihdin kunnan kannalta merkittävimmät jalankulku- ja pyöräily hankkeet ovat:

- Mt 110 Veikkola-Huhmari (tiesuunnitelma käynnissä)

- Vt 2 Vihti kk-Nummela
- Mt 1215 Tervalammentie

liikenneturvallisuus

Vihdin kunnan kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma on valmistunut kesällä 2023. Suunnitelma toimii kunnan kestävän ja turvallisen liikkumisen käsikirjana tuleville vuosille. Suunnitelma sisältää liikenneturvallisuuden ja kestävän liikkumisen nykytilatarkastelun, jossa on perehdytty valtakunnallisiin ja kunnan omiin liikenteellisiin strategioihin ja selvityksiin sekä tutkittu tarkemmin Vihdin liikennejärjestelmää, liikenneturvallisuutta, liikkumista ja asenteita sekä kuvattu kunnan liikenneturvallisuustyötä. Suunnitelmassa on esitetty visio ja tavoitteet kunnan liikenneturvallisuustyölle sekä toimenpideohjelma liikenneturvallisuuden ja kestävän liikkumisen edistämiseksi. Vihdin kunta yhdessä Ely-keskuksen kanssa sitoutuu edistämään kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelmassa esitettyjä toimenpiteitä. Vihdin kunta on kuluvan vuoden aikana toteuttanut jo merkittäviä kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelman toimenpiteitä ja kunta odottaa ELY-keskuksen sitoutuvan omien toimenpiteiden toteuttamiseen ja rahoitukseen.

Tieverkon kunnossapito

Vihdin kunta suhtautuu positiivisesti vuoden 2024 päällysteisiin osoitettuun rahoitustasoon, jolla pystytty uusimaan myös alemman tieverkon päällysteitä. Korjausvelkaa on kuitenkin kehittynyt vuosien varrella niin paljon, että huomattavasti suurempi rahoitus tulisi osoittaa päällysteisiin myös tuleville vuosille. Vihdin kunta toteaa, että Suomen vilkasliikenteisimmät tiet sijaitsevat Uudenmaan seudulla. Tiestö kuluu keskimääräistä nopeammin suurten liikennemäärien takia, mikä asettaa haasteita kunnossapidolle. Sään ääri-ilmiöt ovat aiheuttaneet haasteita tieverkon kunnolle edellisen talven aikana ja aiheuttaneet merkittävää korjausvelkaa tieverkolle. Myös alemmpitasoisen tieverkon kunnossapito kasvavalla Uudenmaan seudulla tulee turvata. Alempiasteisen tieverkon päällystevaurioilla on vaikutusta koko päällysterakenteen kuntoon, ja tämä heikentää tieverkon liikenneturvallisuutta. Vihdin kunta edellyttää, että Suunnitelmavuosille 2024-2027 tiepidon ja liikenteen suunnitelmaan tulisi lisätä seuraavat maanteiden perusparantamishankkeet:

- Pyölintien (mt 1215)
- Haimoonraitin (mt 11294)
- Haimoontien (mt 11296)
- Vihtijärven ja Vihdin kirkonkylän välinen tieyhteys, joka alkaa maantienä 1222, jatkuen Herrakunnantienä ja edelleen Vihtijärventienä.
- Selintie (mt 1322)

Vihdin kunta esittää, että kestävät matkaketjut Länsi-Uudellamaalla selvityksessä tunnistettujen maanteiden varsilla olevien linja-

autopysäkkien ja pysäkkikatosten laatutasoa parannetaan. Linja-autopysäkit on hyvä varustaa runkolukittavin pyörätelinein.

Pysäkkikatosten tulee olla matkustajaa suojaavia. *Pysäkkien yhteydessä tulee olla riittävästi liityntäpysäköintipaikkoja.* Esitetyillä toimenpiteillä edistetään joukkoliikenteen käyttöä ja tällä on suotuista vaikutus mm. ilmastonmuutokseen.

Hanketarpeet

Tienpidonsuunnitelmassa vuosille 2025–2028 ainoa hanke Vihdistä on Kaukoilantien ja Hiidenvedentien liittymien parantaminen. Valtatien 25 kehittämisen ensimmäinen vaihe on sisällytetty väyläviraston investointiohjelmaan. Valtatie 25 ensimmäisen vaiheen suunnittelua täytyy edistää määrätietoisesti jotta, hankekokonaisuus voidaan toteuttaa seuraavien vuosien aikana. Investointiohjelman ensimmäisessä vaiheessa on tarkoitus toteuttaa Asemantie, Kaukoilantien, sekä Vt 2 eritasoliittymät. VT 25:n hankkeet tulisi sisällyttää tienpidonsuunnitelmaan liikenneturvallisuutta parantavana hankkeena seuraaville vuosille.

Valmistelija	Laura Kilpeläinen etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044-4675444
Esittelijä	Tekninen johtaja Ville Könönen
Ehdotus	Elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se antaa edellä olevan Vihdin kunnan lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta vuosille 2025-2028.
Käsittely	Käsittelyn kuluessa esittelijä teki seuraavan lisäyksen lausuntotekstiin: Tieverkon kunnossapito -kohtaan, viimeiseen kappaleeseen lisättiin teksti: <i>Pysäkkien yhteydessä tulee olla riittävästi liityntäpysäköintipaikkoja.</i> Viimeinen kappale korjattuna: Pysäkkikatosten tulee olla matkustajaa suojaavia. Pysäkkien yhteydessä tulee olla riittävästi liityntäpysäköintipaikkoja. Esitetyillä toimenpiteillä edistetään joukkoliikenteen käyttöä ja tällä on suotuista vaikutus mm. ilmastonmuutokseen.
Päätös	Elinvoimalautakunta päätti esittää kunnanhallitukselle, että se antaa edellä olevan, esittelijän tekstilisäyksellä, Vihdin kunnan lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta vuosille 2025-2028.
Tiedoksi	